

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/103/2024
Identifikačné číslo spisu:	7214225166
Dátum vydania rozhodnutia:	18.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7214225166.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. R. V., narodeného D., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej U. Y., narodenej D., zastúpenej advokátskou kanceláriou PUCHALLA, SLÁVIK & partners s.r.o., Košice, Thurzova 7, IČO: 36860930, o ochranu osobnosti, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-43C/177/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. marca 2024 sp. zn. 2Co/184/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (teraz Mestský súd Košice) (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 05. mája 2022 č. k. 43C/177/2014-237 žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa žalobca žalobou dožadoval uložiť žalovanej povinnosť zaslať mu ospravedlňujúci list za nepravdivé tvrdenia uvedené v trestnom konaní vedenom na OR PZ v Košiciach sp. zn. ČVS: ORP-2565/2-OVK-KE-2013, ktorým poškodila jeho dobré meno, krivo ho obvinila zo zločinu vydierania a znížila tým jeho česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, v ktorom by zároveň uviedla, že tvrdenia: „bol vianočný večierok a tam ju p. V. po prvýkrát chytil za zadok“, „prišiel k nej zozadu a chytil ju oboma rukami za obe polky“, „keď sedela za počítačom prišiel za ňou, začal ju masírovať“, „keď sa prechádzala po chodbe ju štipol do zadku“, „povedal, že nemá špekulovať, že by išla do hliadky, že mu sľúbila, že bude poslúchať a vtedy jej mal povedať nevymýšľaj, ako môžem pomôcť, tak viem človeka aj zničiť“ a „stále využil príležitosť, že ju chytil za zadok alebo za stehno, alebo keď sedela za počítačom, prišiel zozadu a začal jej masírovať krk a chrbát“ nie sú pravdivé a uplatnil si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 15.000 eur.

1.2. Z vykonaného dokazovania nemal súd prvej inštancie preukázané, že by žalovaná akýmkoľvek spôsobom o žalobcovi verejne rozširovala nepravdivé informácie o jeho správaní voči nej, či už na pracovisku alebo ich verejným zverejňovaním na sociálnych sieťach. Svedkovia nepotvrdili, že by žalovaná bola o žalobcovi verejne rozširovala nepravdivé skutočnosti týkajúce sa jej obťažovania ním.

Súd konštatoval, že žalovaná iba využila svoje legitímne právo obrátiť sa na orgány činné v trestnom konaní po tom, ako jej problém na pracovisku neriešili jej nadriadení, ktorí ju fakticky inštruovali k tomu, aby svoje práva uplatnila práve týmto spôsobom. Dodal, že dokazovaním po začatí trestného stíhania neboli jednoznačne preukázané tvrdenia v prospech ani v neprospech žalobcu a rovnako neboli preukázané ani tvrdenia v prospech alebo neprospech žalovanej. Vychádzajúc z toho, že základnou podmienkou pre vznik občiansko-právnych sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka je, aby došlo k zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby chránenej § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom k tvrdenému zásahu do osobnostných práv žalobcu malo v danom prípade dôjsť podaním trestného oznámenia žalovanou 19. 11. 2013, konkrétne uvedením nepravdivých tvrdení ohľadne jeho správania sa voči nej na pracovisku, súd podanie trestného oznámenia označil/chápal ako uplatnenie procesného práva žalovanej podľa/vyplyvajúceho z Trestného poriadku. Ani pokiaľ išlo o ďalšie podmienky pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti žalovanej podľa § 13 Občianskeho zákonníka, a to neoprávnenosť zásahu a príčinnú súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby a vznikom nemajetkovej ujmy, nemal ich súd naplnené/preukázané. Uzavrel, že keď neexistoval zásah, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu a ani protiprávny charakter tohto zásahu, nemôže existovať ani príčinná súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmu.

1.3. Navyše súd poukázal na to, že žalobca nepreukázal, že by žalovaná obsah trestného oznámenia bola zverejnila alebo verejne ním bola oboznámila zamestnancov mestskej polície. Mal preukázané svedeckými výpoveďami, že žalovaná o správaní sa žalobcu voči nej verejne nehovorila a nerozširovala o tom žiadne informácie a skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu, nakoľko zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že svedkovia o tom, až kým neboli predvolaní vypovedať pred vyšetrovateľom nemali vedomosť. Súd preto uzavrel, že konaním žalovanej neboli naplnené znaky neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcu. Súd konštatoval, že sa žalobca v priebehu celého konania nevyjadril, že by na základe trestného oznámenia žalovanej bolo došlo k reálnej degradácii v jeho služobnom postavení a hodnotení, naopak nepretržite od 17. 7. 2006 pôsobil ako veliteľ staníc v rámci Mestskej polície Košice. V súvislosti s tým nemal preukázanú ani pracovnú degradáciu žalobcu, ani zníženie jeho príjmu ani postih inými negatívnymi sankciami. Ani svedkovia nevyjadrili svoj negatívny postoj voči žalobcovi v dôsledku podaného trestného oznámenia a skutočností uvedených žalovanou. Jedine svedok R. vypovedal tak, že sa jeho vzťahy so žalobcom prerušili, pretože žalobca bol v tom čase nadriadeným svedka a svedok zo strany tak ďalších nadriadených ale aj podriadených pociťoval nátlak a výčitky, koho si to vychoval. Tento postoj svedka však súd nevyhodnotil tak, že by tvrdenia žalovanej v trestnom oznámení boli natoľko intenzívne, aby kvôli nim boli ohrozené, resp. aby boli zasiahli do cti, dôstojnosti a dobrého mena žalobcu.

1.4. Súd vykonaným dokazovaním nemal jednoznačne preukázané, či tvrdenia žalovanej obsiahnuté v trestnom oznámení sú alebo nie sú pravdivé; pravdivosť tvrdení žalovanej bola podporená svedeckou výpoveďou F., uvedenou v odôvodnení uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktorá správanie sa žalobcu charakterizované ako sexuálne slovné narážky alebo dotyky potvrdila z vlastnej skúsenosti, avšak ona ich však nebrala ako obťažovanie. Tiež z výpovede svedka JI. vyplynulo, že o správaní sa žalobcu spôsobom obťažujúcim ženy hovorilo ihneď ako sa stal veliteľom, prvýkrát teda v roku 2006, kedy svedok bol jeho nadriadeným. Súd na základe uvedeného dospel k záveru, že konanie žalovanej nebolo objektívne spôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcu, preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu, zamietol. Tvrdenia žalobcu, že bolo do jeho cti a dobrej povesti zasiahnuté konaním žalovanej majúcim, resp. dosahujúcim intenzitu, ktorá by odôvodňovala potrebu ospravedlnenia sa a nemajetkovej ujmy, nebolo jednoznačne preukázané.

1.5. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 21. marca 2024 sp. zn. 2Co/184/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; a zároveň priznal žalovanej náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie sa správne vypořiadal so zistenými skutkovými okolnosťami, správne vyhodnotil koho zaťažovalo v tom-ktorom štádiu dokazovania dôkazné bremeno a vo veci aj správne rozhodol, ak vychádzal z toho a dospel k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu takeého konania žalovanej, ktoré by bolo neoprávneným zásahom do

osobnostných práv žalobcu. Žalobca, pokiaľ ide o neoprávnený zásah, resp. pokiaľ sa týka neoprávneného zásahu do jeho osobnosti zdôrazňoval, že sa domáhal ochrany osobnosti pred nepravdivými tvrdeniami zo strany žalovanej, ktoré uviedol, že presne identifikoval na strane 3 podanej žaloby a súčasne negatívne vymedzil, že sa nedomáha ochrany osobnosti voči žalovanej z dôvodu, že naňho podala trestné oznámenie, ani z dôvodu, že sa naňho sťažovala. Avšak žalobca prehliadol, že ním namietané nepravdivé tvrdenia zo strany žalovanej, žalovaná uviedla ako skutkové tvrdenia v rámci podaného trestného oznámenia a teda napádané tvrdenia boli obsahom jej trestného oznámenia. Podatť trestné oznámenie je subjektívnym právom každej osoby, a teda i žalovanej. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti okrem iného je neoprávnený zásah do chránených osobnostných práv, ktorý je v rozpore s právnym poriadkom. Nemožno však označiť za protiprávny zásah do osobnosti také správanie, príp. písomný alebo ústny prejav, ku ktorému došlo v rámci výkonu subjektívneho práva, ktorému je priznávaná ochrana do takej miery, že je mu dávaná prednosť pred iným právom. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde okrem iného vtedy, keď je zásah dovolený, resp. jeho možnosť je predpokladaná zákonom. V danej veci žalovaná bola oprávnená podať trestné oznámenie.

2.2. Predpokladom pre poskytnutie ochrany pred zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka je okrem iného skutočnosť, že zásah bol neoprávnený. Nemožno hovoriť o neoprávnenom zásahu tam, kde takýto zásah zákon dovoľuje alebo tam, kde k zásahu došlo v rámci výkonu subjektívneho práva, hoci sa inak zásah týka osobnosti fyzickej osoby (§ 11 Obč. zák.). Subjektívnym právom v uvedenom zmysle je i právo fyzickej osoby podať trestné oznámenie. Ak žalobca namieta nepravdivosť tvrdení, že nimi bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv, keďže je právom žalovanej podať trestné oznámenie a tvrdiť skutočnosť, je dôkazné bremeno na žalovanom (správne žalobcovi - poznámka dovolacieho súdu), aby preukázal jednak, že predmetnými tvrdeniami/vyjadreniami žalovanej došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, ako aj, že tieto tvrdenia sú nepravdivé. Vzhľadom na subjektívne právo žalovanej podať trestné oznámenie a uvádzať v ňom skutočnosť, čo je podstatou trestného oznámenia, dôkazné bremeno preukázať, že žalovanou ako oznamovateľkou v trestnom oznámení tvrdené skutočnosti sú nepravdivé a zasiahli do jeho osobnostných práv/práv na ochranu osobnosti, zaťažuje žalobcu, nie žalovanú, ktorá prostredníctvom týchto tvrdení realizovala svoje subjektívne právo, resp. žalobca mal a mohol preukázať, že išlo zo strany žalovanej o excés (napr. krivá výpoveď), čo preukázané nebolo.

2.3. Odvolací súd má na základe obsahu spisu, s ktorým sa oboznámil za to, že žalobca nepreukázal ani len zásah do jeho osobnostných práv ako prvotný predpoklad úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti, pretože tvrdenia o znížení autority a rešpektu medzi jeho podriadenými príslušníkmi mestskej polície, vznik pochybností o jeho morálnej bezúhonnosti ako dôsledok žalovanou uvedených tvrdení pri oznámení trestnej činnosti, nebol preukázaný. Preukázaný nebol ani zásah do jeho súkromného života, ktorý žalobca ani bližšie nekonkretizoval. Z vyjadrení žalovanej naopak v týchto súvislostiach vyplynulo, že žalobca v práci bol povýšený na zástupcu náčelníka, k čomu by s najväčšou pravdepodobnosťou v prípade negatívneho vplyvu ním vymedzených tvrdení žalovanej, uvedených ňou pri realizácii jej subjektívneho práva podať trestné oznámenie, nebolo došlo. V súkromí žalobcu došlo k obnoveniu jeho spoluzitia s manželkou, s ktorou v čase trestného konania v spoločnej domácnosti z iných dôvodov nežil a v krátkom čase po podaní trestného oznámenia sa narodilo žalobcovi a jeho manželke dieťa. Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti. Žalobca za zásah (do osobnostných práv) považoval všetky ním v žalobnom návrhu vymedzené tvrdenia žalovanej, ktorými na Okresnej prokuratúre Košice II pri spisovaní trestného oznámenia do zápisnice vymedzovala/popisovala okolnosti, za ktorých došlo ku skutku, ktorý mala za trestný čin, o spáchaní ktorého urobila oznámenie a na základe ktorých žalovanou oznámených skutočností bolo začaté trestné stíhanie. Žalobca síce správne uvádzal v žalobnom návrhu, v konaní na súde prvej inštancie, a ako to aj zdôraznil v podanom odvolaní, že za zásah do osobnosti fyzickej osoby nemožno považovať trestné oznámenie podané príslušnému orgánu, resp. na tom základe vedené trestné konanie, ale vždy len určité konkrétne správanie subjektu zásahu a v rámci neho prípadný jeho písomný alebo ústny prejav, ak takéto konkrétne správanie alebo prejav vzhľadom na všetky okolnosti bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do chránených práv, pričom vymedzil konkrétne v trestnom oznámení použité tvrdenia/vyjadrenia žalovanej.

2.4. Odvolací súd dodáva to, (čo už žalobca neuviedol), že o neoprávnený zásah do osobnostných práv by mohlo ísť okrem iného len v prípade zverejnenia nepravdivých údajov difamujúcej (ohováračskej, hanlivej, ctipoškodzujucej, klebetnej) povahy (prípadne tiež pravdivých údajov, týkajúcich sa súkromia a intímnych oblastí života fyzickej osoby, čo však v danej veci tvrdené nebolo) týkajúcich sa žalobcu. Vyjadrenie subjektívneho názoru vysloveného v rámci uplatňovania procesných práv účastníka trestného konania nemožno označiť za neoprávnený zásah do osobnosti občana, aj keď by sa inak týkal osobnosti žalobcu, ak sa tak stalo spôsobom primeraným okolnostiam, za akých malo k zásahu dôjsť. Neprimeranosť v okolnostiach posudzovanej veci preukázaná nebola. Vyjadrenia žalovanej nepresahovali rámec trestného konania, keď k ním došlo pri výkone iného subjektívneho práva garantovaného zákonom. Žalobca v tej súvislosti nič konkrétne ani netvrdil.

2.5. Pokiaľ sa týka konkrétností, namietal odvolateľ že nezodpovedá skutočnosti bod 7. odôvodnenia, v zmysle ktorého mal súd vykonať dokazovanie pripojeným vyšetrovacím spisom, pričom zo zvukového záznamu z pojednávania z 5. 5. 2022 vyplýva, že súd obsah vyšetrovacieho spisu neoboznánil, a že žalobca, ani jeho právna zástupkyňa sa nevyjadrili tak, ako je uvedené v zápisnici o pojednávaní, teda, že im je známy obsah vyšetrovacieho spisu, ale vyjadrili sa, že im je známy obsah súdneho spisu a obsah uznesenia z 21. 3. 2014 z vyšetrovacieho spisu a ak teda súd nevykonával dokazovanie obsahom vyšetrovacieho spisu, a napriek tomu, namietal odvolateľ, že z jeho obsahu vychádzal, konkrétne poukázal na zistenia uvedené v odsekoch 9., 10. a 15., porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd zistil zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 5. 5. 2022, že súd prvej inštancie skutočne na pojednávaní 5. 5. 2022 nevykonával dokazovanie oboznámením celého vyšetrovacieho spisu, aký dojem vzbudzuje v odôvodnení rozsudku v odseku 7. uvedená formulácia: „... vykonával dokazovanie ... pripojeným vyšetrovacím spisom číslo...“. Aj pokiaľ ide o nesprávnu protokoláciu v zápisnici o pojednávaní, z vyjadrení žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, podľa zvukového záznamu, títo sa skutočne nevyjadrili tak, že im je známy obsah vyšetrovacieho spisu, ale len, že im je známy obsah uznesenia z 21. 3. 2014 z vyšetrovacieho spisu. Vyhodnotiac námietku v kontexte zistených okolností a celého konania, uvedené pochybenie nezakladá danosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a uvedeným nesprávnym postupom súdu nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. V odsekoch 9., 10. a 15. odôvodnenia rozsudku sa síce súd odvoláva, resp. odkazuje na svoje zistenia z vyšetrovacieho spisu, (ktorý nebol v celom jeho rozsahu oboznámený), avšak ide o zistenia, resp. závery, že žalovaná dňa 19. 11. 2013 na Okresnej prokuratúre Košice II podala trestné oznámenie na žalobcu, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Košiciach z 23. 12. 2013 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona a z odseku 15. odôvodnenia vyplýva, že žalovaná vyššie vedené v odseku 14. uviedla v trestnom oznámení urobenom na prokuratúre, ktoré skutočnosti pre predmet konania ako také neboli právne významné, vyplynuli aj z iných v konaní vykonaných dôkazov a žalobca nemôže argumentovať, že by preňho tieto skutočnosti neboli známe a ani ich nerozporoval. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku, odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

2.6. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP rozhodol odvolací súd o trovách odvolacieho konania s v súlade s § 255 ods. 1 CSP 1 CSP priznal v odvolacom konaní úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspešný nebol.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že už v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie uplatnil odvolací dôvod, podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Tento odvolací dôvod konkretizoval tak, že nesprávny procesný postup súdu, ktorým bol tento odvolací dôvod naplnený, spočíva v tom, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku uvádza, že mal vykonať dokazovanie „pripojeným vyšetrovacím spisom č. ČVS: ORP-2562/2-OVK-KE-2013“ (ďalej len „vyšetrovací spis“), pričom toto tvrdenie nezodpovedá postupu súdu prvej inštancie. Ďalej žalobca v odvolaní poukázal na to, že ak súd prvej inštancie uviedol v zápisnici o pojednávaní, konanom dňa 5. mája 2022, že sa žalobca a jeho právny zástupca na tomto pojednávaní vyjadrili tak, že im je známy obsah vyšetrovacieho spisu, táto časť zápisnice nezodpovedá priebehu pojednávania, keďže žalobca, ani jeho právny zástupca sa takto nevyjadrili. Z toho žalobca vyvodil, že pokiaľ sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na skutočnosti zistené z

vyšetrovacieho spisu, ide o skutočnosti, ktoré neboli zistené dokazovaním, vykonaným zákonom predpísaným spôsobom. Súčasťou tohto odvolacieho dôvodu boli aj námietky žalobcu, že súd prvej inštancie uvádza pri opise obsahu výpovede žalobcu skutočnosti, ktoré žalobca neuviedol a že ani obsah výpovede svedka R., tak, ako je uvedený v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, nezodpovedá skutočnému obsahu jeho výpovede, keďže časť výpovede súd účelovo vytrhol z kontextu. Žalobca zároveň v odvolaní poukázal na to, že ani zápisnica o výpovedi tohto svedka nezodpovedá skutočnému obsahu výpovede tohto svedka, tak, ako je táto zaznamenaná na zvukovom zázname. Je nepochybné, že súd prvej inštancie vychádzal vo svojom rozsudku z dokazovania obsahom vyšetrovacieho spisu, pričom obsahom tohto vyšetrovacieho spisu nebolo vykonané dokazovanie zákonom predpísaným spôsobom. Žalobca sumarizuje, že postup, kedy súd prvej inštancie vykonal dokazovanie bez toho, aby bol žalobca pri tomto dokazovaní prítomný a aby sa mohol k dokazovaniu vyjadriť, je bez akýchkoľvek pochybností postupom, ktorý porušuje právo žalobcu na spravodlivý proces, súčasťou ktorého je právo strany konania byť prítomný pri vykonávaní dôkazov a právo vyjadriť sa k nim. V tejto trestnej veci boli vypočúvaní viacerí svedkovia, ktorí sa vyjadrovali ku skutočnostiam, uvádzaným žalovanou. Je zrejmé, že záver odvolacieho súdu, že obsah vyšetrovacieho spisu nie je významný pre predmet konania, nijakým spôsobom neobstoí. Osobitne uviedol, že žalobca v odvolaní namietal aj to, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie je, v bode 12., riadku 8 odôvodnenia, uvedený obsah výpovede žalobcu, z ktorého má vyplývať, že samotný žalobca mal vo svojej výpovedi uviesť, že na vianočnom večierku mal žalovanú obťažovať. Žalobca namietal a zodpovedá to skutočnosti, že takéto vyjadrenie v jeho výpovedi nikdy nezaznelo. Keďže, v súlade s odvolacími námietkami, žalobca poukazuje na to, že ide o opis jeho výpovede a nie o jeho hodnotenie, je zrejmé, že predtým, než by súd dôkaz hodnotil jednotlivo, aj v súvislosti s inými dôkazmi, je nevyhnutné, aby pravdivo uviedol obsah tejto výpovede. Ak však súd obsah výpovede uviedol nepravdivo, nie je ani len možné pristúpiť k námietkam proti hodnoteniu takéhoto dôkazu, keďže súd hodnotil dôkaz, ktorý mal v skutočnosti iný obsah ako ten, ktorý uvádza súd. Vo vzťahu k výpovedi svedka V. žalobca poukázal v odvolaní na to, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia z výpovede tohto svedka vytrhol jednotlivé tvrdenia, ktoré v kontexte s inými neposkytujú podklad pre závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie.

3.2. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch zásadných právnych aspektoch, z ktorých posúdil dôvodnosť žaloby, a to: 1/ ak žalobca tvrdí, že k zásahu do jeho osobnostných práv došlo nepravdivými skutkovými tvrdeniami, je dôkazné bremeno na ňom, aby preukázal, že tieto skutkové tvrdenia sú nepravdivé (bod 18. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu); 2/ ak sú nepravdivé tvrdenia súčasťou trestného oznámenia, nie je možné sa domáhať ochrany osobnosti v dôsledku nepravdivosti týchto tvrdení, keďže podanie trestného oznámenia je oprávnenie každej fyzickej osoby.

3.2.1. Vo vzťahu k prvej nesprávne posúdenej právnej otázke, teda k právnemu posúdeniu, že v prípade, ak tvrdeným zásahom do osobnostných práv sú skutkové tvrdenia, je povinnosťou žalobcu, teda toho, kto sa domáha ochrany osobnosti, do ktorej bolo zasiahnuté týmito nepravdivými tvrdeniami, dokázať nepravdivosť týchto tvrdení, žalobca poukazuje na to, že tento nesprávny právny názor je v rozpore s ustálenou súdnou praxou dovolacieho súdu, vyjadrenou v nasledujúcich rozhodnutiach. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/175/2021. Žalobca je názoru, že v prípade, že odvolací súd posúdil dôkazné bremeno v spore o ochranu osobnosti, zásahom do ktorej malo dôjsť skutkovými tvrdeniami tak, že dôkazné bremeno, že tieto tvrdenia sú nepravdivé, zaťažuje žalobcu v zmysle preukázať ich nepravdivosť, je nesprávne a správnym právnym posúdením nastolenej právnej otázky je také právne posúdenie, podľa ktorého v prípade, že k zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby malo dôjsť skutkovými tvrdeniami, je na osobe, ktorá takéto skutkové tvrdenia predniesla, preukázať ich pravdivosť.

3.2.2. Vo vzťahu k druhej odvolacím súdom nesprávne posúdenej právnej otázke, teda či možno zasiahnuť do osobnostných práv nepravdivými skutkovými tvrdeniami, uvedenými v trestnom oznámení, krajský súd túto otázku posúdil tak, že podanie trestného oznámenia je uplatnením práva osoby podávajúcej trestné oznámenie a takéto podanie trestného oznámenia nemôže byť zásahom do práva na ochranu osobnosti bez ohľadu na pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení v takomto trestnom oznámení uvedených. Toto právne posúdenie je nesprávne. Správnym právnym posúdením nastolenej otázky je také, podľa ktorého samotné oprávnenie fyzickej osoby podať trestné oznámenie, teda oznámiť skutočnosti, nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, nezavaruje túto osobu zodpovednosti za nepravdivosť tvrdených skutočností, a teda, že aj uvedenie nepravdivých skutkových

tvrdení v trestnom oznámení je spôsobilé byť neoprávneným zásahom do osobnostných práv osoby, voči ktorej takéto trestné oznámenie smeruje. Dovolateľ poukázal na rozhodnutie sp. zn. 1MCdo/4/2010. Žalobca považuje za nesporné, že imunizácia podávateľa trestného oznámenia vo vzťahu k následkom nepravdivých skutkových tvrdení, uvedených v trestnom oznámení, neobstojí, s odkazom na využívanie práva na podanie trestného oznámenia, pričom vyššie citované rozhodnutie najvyššieho súdu možno považovať za ustálenú súdnu prax vo vzťahu k otázke, či využitie jedného práva automaticky zbavuje osobu, ktorá ho využíva, zodpovednosti za porušenie práva inej osoby. V tejto súvislosti žalobca považuje za potrebné uviesť, že či už oprávnenie osoby podať trestné oznámenie, alebo oprávnenie obracať sa na iné orgány verejnej moci, nelegitimizuje osobu, ktorá takéto oprávnenie využíva na to, aby v týchto svojich podaniach či prejavoch uvádzala na adresu inej osoby nepravdivé skutkové tvrdenia. Uvedené vylučuje taký spôsob vyvinenia žalovanej za nepravdivé skutkové tvrdenia na adresu žalobcu, ako jej poskytol odvolací súd.

3.3. Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017).

9.1. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (pozri napr. 2Cdo/105/2018, 5Obdo/17/2020).

11. Dovolateľ namietal nesprávne vyhodnotenie dôkazov a nemožnosť vyjadriť sa k dokazovaniu. Najmä poukazoval na to, že súd obsah výpovede uviedol nepravdivo, pričom vo vzťahu k výpovedi svedka Korbela súd v odôvodnení svojho rozhodnutia z výpovede tohto svedka vytrhol jednotlivé tvrdenia, ktoré v kontexte s inými neposkytujú podklad pre závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie; ako aj pokiaľ sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na skutočnosti zistené z vyšetrovacieho spisu, ide o skutočnosti, ktoré neboli zistené dokazovaním, vykonaným zákonom predpísaným spôsobom.

12. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

13. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

14. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne

nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

15. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí riadnym spôsobom vysporiadal s námietkami dovolateľa ohľadom opisu výpovede svedka V. súdom prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, nakoľko odvolací súd po vyhodnotení dospel k záveru, že „... odvolací súd hodnotiac námietky v kontexte celého konania, sa nestotožňuje ani s touto námietkou dovolateľa, že vytknutými pochybeniami došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Jednak námietka je nekonkrétna, odvolací súd na základe oboznámenia sa so zvukovým záznamom z pojednávania nezistil rozpory medzi tým, čo svedok vypovedal a ako jej jeho výpoveď zaznamenaná v zápisnici z pojednávania a pokiaľ ide o odsek 18. odôvodnenia rozsudku, ide o skutkové zistenie súdu z výpovede svedka, opis ktorého súdom nie je v rozpore s podstatou z výpovede svedka.“

16. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie.

17. Podľa ust. § 204 CSP dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené.

17.1. Podľa ust. § 188 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní (ods. 1). Súd vykonáva dôkaz mimo pojednávania, ak je to možné a účelné. Strany majú právo byť prítomné na takto vykonávanom dokazovaní. Vykonanie dôkazu mimo pojednávania súd stranám oznamuje spravidla päť dní vopred. Ak bolo nariadené pojednávanie, oboznámi súd strany s výsledkami dokazovania na tomto pojednávaní (ods. 2).

17.2. Podľa ust. § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

18. K ďalšej namietanej vade malo podľa dovolateľa dôjsť nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie, a to že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na skutočnosti zistené z vyšetrovacieho spisu, ktoré ale neboli zistené dokazovaním.

18.1. Z obsahu spisu je nesporné, že súd prvej inštancie na pojednávaní 5. 5. 2022 nevykonával dokazovanie oboznámením celého vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-2562/2-OKP-KE-2013. Aj pokiaľ ide o nesprávnu protokoláciu v zápisnici o pojednávaní, z vyjadrení žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, podľa zvukového záznamu, títo sa skutočne nevyjadrili tak, že im je známy obsah vyšetrovacieho spisu, ale len, že im je známy obsah uznesenia z 21. 03. 2014 z vyšetrovacieho spisu.

18.2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je ale zrejmé, že súd sa zaoberal skutočnosťami, ktoré vyplývajú z uznesenia zo dňa 21. 03. 2014 vydaným vyšetrovateľom ORPZ v Košiciach, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené. Všetky tieto skutočnosti ale boli už od počiatku tohto konania žalobcovi známe, nakoľko sám žalobca predmetné uznesenie predložil súdu ako prílohu žaloby (na č. 1. 7 spisu), t. j. o týchto skutočnostiach už bol dovolateľ oboznámený a mal možnosť sa k nim vyjadriť.

19. Dovolací súd preto podotýka, že samotné nevykonanie dokazovania s vyšetrovacím spisom, nespôsobuje reálnu ani právnu nemožnosť oboznámenia sa a nemožnosť vyjadriť sa ku všetkým

skutočnostiam, nakoľko tie mu boli z obsahu uznesenia zo dňa 21. 03. 2014 (č. 1. 7 spisu) od počiatku konania známe. Preto vytýkaný procesný postup prvoinštančného súdu, resp. jeho nesprávnosť, bez ďalšieho nemal za následok znemožnenie žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Ako bolo už vyššie uvedené (ods. 10.), ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho, resp. prvoinštančného súdu neznamena automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP, pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnou úpravou a to, že tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o prejav materiálneho nazerania na ochranu procesných práv. Dovolací súd v tých okolnostiach, ktoré žalobca vymedzil v dovolaní ako dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP, nezistil prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

21. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Dovolací súd sa ďalej zaoberal s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

25. Dovolateľ ako právne otázky uviedol: 1/ Ak žalobca tvrdí, že k zásahu do jeho osobnostných práv došlo nepravdivými skutkovými tvrdeniami, je dôkazné bremeno na ňom, aby preukázal, že tieto skutkové tvrdenia sú nepravdivé (ďalej aj ako „otázka 1/“); pričom odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/175/2021. 2/ Ak sú nepravdivé tvrdenia súčasťou trestného oznámenia, nie je možné sa domáhať ochrany osobnosti v dôsledku nepravdivosti týchto tvrdení, keďže podanie trestného oznámenia je oprávnenie každej fyzickej osoby (ďalej aj ako „otázka 2/“); pričom odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia sp. zn. 1MCdo/4/2010.

26. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

27. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

27.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

27.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

28. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

29. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

30. Dovolací súd sa najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade dovolateľom nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

31. Čo sa týka právnej otázky 1/, dovolateľ uvádza, že odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/175/2021, z ktorého vyplýva, že „Pochybnosti žalobcu však vyvolávala

ďalšia konštatácia odvolacieho súdu, „že v konaní nebolo preukázané, že išlo o nepravdivé tvrdenia uvedené v sťažnosti (v tomto spore išlo o tvrdenie proti tvrdeniu, či sa mal alebo nemal lekár vyjadriť znevažujúco voči matke žalovaného a vulgárne voči žalovanému)“ (bod 39. odôvodnenia odvolacieho súdu). Podľa názoru dovolacieho súdu má uvedená výhrada dovolateľa [bod 6. (ii)] isté ratio. Aj keď odvolací súd explicitne nehovoril, že žalobca mal v konaní preukázať nepravdivosť tvrdení v sťažnosti, minimálne implicitne takúto interpretáciu nemožno vylúčiť. Preukázanie pravdivosti skutkových tvrdení však zaťažuje toho, kto ich tvrdí. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ žalovaný v podanej sťažnosti uvádzal skutkové tvrdenia a obsah tejto sťažnosti tvoril jadro zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, potom preukázanie pravdivosti týchto skutkových tvrdení zaťažovalo v konaní žalovaného.“

31.1. Najvyšší súd ale ďalej v tomto rozhodnutí uvádza, že „Samotná okolnosť - komu v konaní svedčilo dôkazné bremeno ohľadne skutkového tvrdenia uvedeného v sťažnosti žalovaného - však pre rozhodnutie odvolacieho súdu nemala praktický význam resp. uvedená okolnosť nebola pre toto rozhodnutie rozhodujúca, pretože odvolací súd v jeho nosných dôvodoch vychádzal z názoru, že k neoprávnenému zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobcu došlo, avšak intenzita tohto zásahu nebola dostatočná (pozri bod 10. in fine a 11.). Možno preto uzavrieť, že žalobcom nastolenú druhú otázku [bod 6. (ii)] odvolací súd síce riešil, ale na jej riešení nezaložil svoje rozhodnutie.“

32. Z rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/175/2021 teda vyplýva, že aj keď k neoprávnenému zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobcu malo dôjsť, nosnou okolnosťou je, že intenzita tohto zásahu nebola dostatočná.

32.1. Dovolací súd podotýka, že v predmetnom konaní nebol podľa odvolacieho súdu preukázaný neoprávnený zásah, ale zároveň sa zaoberal aj intenzitou zásahu zo strany žalovanej, pre ktorý mu mala vzniknúť nemajetková ujma. V zmysle rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/175/2021 je zrejmé, že samotná okolnosť - komu v konaní svedčilo dôkazné bremeno ohľadne skutkového tvrdenia uvedeného v sťažnosti žalovaného - nemá pre rozhodnutie praktický význam, nakoľko ak by aj odvolací súd vychádzal z názoru, že k neoprávnenému zásahu žalovaného do osobnostných práv žalobcu došlo, intenzita tohto zásahu musí byť dostatočná. Odvolací súd sa intenzite tohto zásahu relevantným spôsobom venoval, kde okrem iného po vykonanom dokazovaní vyhodnotil, že „... žalobca nepreukázal ani len zásah do jeho osobnostných práv ako prvotný predpoklad úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti, pretože tvrdenia o znížení autority a rešpektu medzi jeho podriadenými príslušníkmi mestskej polície, vznik pochybností o jeho morálnej bezúhonnosti ako dôsledok žalovanou uvedených tvrdení pri oznámení trestnej činnosti, nebol preukázaný. Preukázaný nebol ani zásah do jeho súkromného života, ktorý žalobca ani bližšie nekonkretizoval. Z vyjadrení žalovanej naopak v týchto súvislostiach vyplynulo, že žalobca v práci bol povýšený na zástupcu náčelníka, k čomu by s najväčšou pravdepodobnosťou v prípade negatívneho vplyvu ním vymedzených tvrdení žalovanej, uvedených ňou pri realizácii jej subjektívneho práva podať trestné oznámenie, nebolo došlo. V súkromí žalobcu došlo k obnoveniu jeho spolužitia s manželkou, s ktorou v čase trestného konania v spoločnej domácnosti z iných dôvodov nežil, a v krátkom čase po podaní trestného oznámenia sa narodilo žalobcovi a jeho manželke dieťa.“

32.2. Rovnako odvolací súd doplnil, že „V danej veci nešlo o verejné vyjadrenia žalovanej. Nebolo preukázané také konanie žalovanej, ktoré by smerovalo k porušeniu práv na ochranu osobnosti žalobcu a žalovaná by akokoľvek zverejňovala či už údaje o podaní trestného oznámenia alebo žalobcom napádané ňou v rámci trestného oznámenia použité vyjadrenia. Predmetné vyjadrenia žalovanej boli a zostali obsahom vyšetrovacieho spisu a to, že sa nejakým spôsobom a v nejakom rozsahu mohli stať známymi spoločným kolegom žalobcu a žalovanej, ktorí boli v trestnej veci vypočutí, bolo v rámci vedeného trestného konania a za túto skutočnosť nemôže zodpovedať žalovaná“.

32.3. Súd mali preukázané svedeckými výpoveďami, že žalovaná o správaní sa žalobcu voči nej verejne nehovorila a nerozširovala o tom žiadne informácie a skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé prívodiť žalobcovi ujmu, nakoľko zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že svedkovia o tom, až kým neboli predvolaní vypovedať pred vyšetrovateľom nemali vedomosť.

33. Dovolací súd taktiež uvádza, že odvolací súd vychádzal riadne z názoru, že zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený

zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti. Odvolací súd ale vyhodnotil, že k ujme na osobnosti fyzickej osoby z hľadiska jej postavenia v spoločnosti nedošlo.

33.1. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade, aj keby k zásahu do jeho osobnostných práv došlo nepravdivými skutkovými tvrdeniami, v konaní nebola preukázaná ujma na osobnosti z hľadiska jej postavenia v spoločnosti, a tým by nedošlo k reálnej úspešnosti žalobcu v konaní o ochranu osobnosti.

34. Preto dovolací súd konštatuje, že v tomto prípade odvolací súd len na riešení otázky 1/ nezaložil svoje rozhodnutie, nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal ani len zásah do jeho osobnostných práv ako prvotný predpoklad úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti. Žalobcom uvedená otázka 1/ teda nie je otázkou rozhodujúcou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili svoje rozhodnutia iba na jej riešení.

34.1. Z uvedeného tak vyplýva, že zodpovedanie takto dovolateľom nastolenej otázky 1/ by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

35. Čo sa týka otázky 2/, dovolateľ namietal odklon napadnutého rozsudku odvolacieho súdu od rozhodnutia sp. zn. 1MCdo/4/2010, v ktorom je konštatované: „Základné práva a slobody sa v určitom konkrétnom prípade môžu dostať do konfliktu. Každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (viď napr. PL. ÚS 22/06, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07) a so zreteľom na to, že všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (napr. PL. ÚS 7/96). Aj pri strete petičného práva s právom na ochranu osobnosti a súkromného života, teda základných práv stojacich na rovnakej úrovni, je vecou súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážili, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred druhým právom. Úlohou súdu je, aby na základe konkrétnych okolností daného prípadu zvážil, či určitý výrok (vychádzajúci z práva na sťažnosť) dosahuje takej intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobrej povesti a či je primeraný. Nesprávny je preto názor vyslovený oboma súdmi nižších stupňov, že žalovaný realizoval svoje právo podať sťažnosť podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach, a preto nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Realizácia ústavou zaručeného petičného práva nevyklučuje neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti, rovnako ústavou garantovaného. Inak povedané petičné právo je ústavne zaručené a uplatnené podľa práva iba za predpokladu, že nezasahuje neoprávnene do iných základných práv; ak je petičné právo zneužitú, ide o neoprávnený zásah do osobnosti druhého.“

36. Dovolateľ je názoru, že imunizácia podávateľa trestného oznámenia vo vzťahu k následkom nepravdivých skutkových tvrdení, uvedených v trestnom oznámení, neobstoí, s odkazom na využívanie práva na podanie trestného oznámenia.

37. Odvolací súd v napadnutom rozsudku vychádzal z názoru, že vyjadrenie subjektívneho názoru vysloveného v rámci uplatňovania procesných práv účastníka trestného konania nemožno označiť za neoprávnený zásah do osobnosti občana, aj keď by sa inak týkal osobnosti žalobcu, ak sa tak stalo spôsobom primeraným okolnostiam, za akých malo k zásahu dôjsť. Teda odvolací súd vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nekonštatoval, že platí imunizácia podávateľa trestného oznámenia.

38. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia (sp. zn. 1MCdo/4/2010) postupoval podobne aj odvolací súd, keď vyhodnocoval, či určitý výrok (vychádzajúci z práva podať trestné oznámenie) dosahuje takej intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobrej povesti, a či je primeraný. Odvolací súd dôvodil v súlade s týmto právnym názorom, že „Súdu v civilnom konaní neprináleží skúmať pravdivosť či nepravdivosť obsahu trestného oznámenia, súd v civilnom konaní hodnotí len či žalobcom namietanými tvrdeniami, ku ktorým došlo pri realizácii subjektívneho práva žalovanej podať trestné oznámenie, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, v dôsledku neprimeraným spôsobom realizovaného subjektívneho práva žalovanej a vyhodnotiť stret týchto dvoch subjektívnych práv.“

38.1. Podľa odvolacieho súdu ale neprimeranosť v okolnostiach posudzovanej veci preukázaná nebola. Z vykonaného dokazovania svedkovia nepotvrdili, že by žalovaná bola o žalobcovi verejne rozširovala nepravdivé skutočnosti týkajúce sa jej obťažovania ním. Taktiež z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že pravdivosť tvrdení žalovanej bola podporená svedeckou výpoveďou F. uvedenou v odôvodnení uznesenia o zastavení trestného stíhania, ktorá správanie sa žalobcu charakterizované ako sexuálne slovné narážky alebo dotyky potvrdila z vlastnej skúsenosti, avšak ona ich však nebrala ako obťažovanie. Tiež z výpovede svedka R. V. vyplynulo, že o správaní sa žalobcu spôsobom obťažujúcim ženy hovorilo ihneď ako sa stal veliteľom, prvýkrát teda v roku 2006, kedy svedok bol jeho nadriadeným.

38.2. Konanie žalovanej nemožno byť vyhodnotené, že by išlo o šikanózne správanie voči žalobcovi, nakoľko napr. zo svedeckých výpovedí F. U. a R. V. vyplynulo, že tí taktiež majú vedomosť o správaní sa žalobcu, ktoré popisovala žalovaná. Rovnako nebolo v trestnom konaní preukázané, že išlo zo strany žalovanej o exces (napr. krivá výpoveď).

38.3. Odvolací súd vyhodnotil, že konanie žalovanej nesmerovalo k porušeniu práv na ochranu osobnosti žalobcu a žalovaná nezverejňovala, či už údaje o podaní trestného oznámenia alebo žalobcom napádané ňou v rámci trestného oznámenia použité vyjadrenia. To, že sa nejakým spôsobom a v nejakom rozsahu mohli stať známymi spoločným kolegom žalobcu a žalovanej, ktorí boli v trestnej veci vypočutí, bolo v rámci vedeného trestného konania a za túto skutočnosť nemôže zodpovedať žalovaná.

39. Dovolací súd teda dospel k záveru, že odvolací súd sa od uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu žiadnym spôsobom neodklonil, keďže z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd automaticky nevylúčil neoprávnenosť daného zásahu do práva na ochranu osobnosti, ale riadnym spôsobom na základe konkrétnych okolností daného prípadu zvážil, či konanie žalovanej dosahuje takej intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobrej povesti a či je primeraný, teda v súlade s namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/4/2010.

40. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobca sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Taktiež je zrejmé, že dovolateľ v dovolaní nepoukázal na žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého by sa súdy nižších inštancií odklonili. Žalobca tak nedôvodne namieta odklon od judikatúry najvyššieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/6/2017).

41. Z uvedených dôvodov preto dovolateľom vymedzené otázky nespĺňajú kritériá vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 432 až § 435 CSP. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť ani spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

42. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

43. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Rovnako dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa §

447 písm. c) a f) CSP.

44. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

45. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.